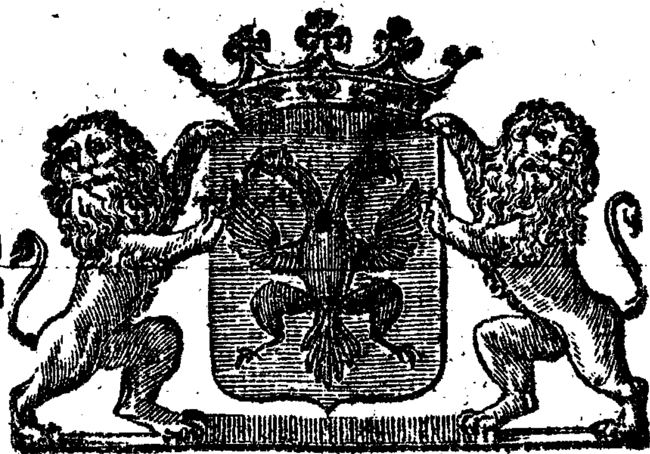
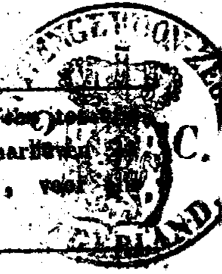
°. 1841. N°. 249.

ARNHEMSCHE COURANT

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is ƒ 5 de drie maanden. —

ZATURDAG 18 DECEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot zes regels ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven centen, behalve 35 centen zegelregt, voor iedere plaatsing.

Buitenlandsche Berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 24 *nov.* Eindelijk begint de gezant der Verhevene Porte, de heer *Mussurus*, te Athene, in zijnen ijver tegen de Grieken te verflaauwen, en met den laatsten post is de tijding ontvangen, dat het Grieksche gouvernement besloten heeft, de grieven der Porte te onderzoeken. Te gelijkertijd deelt te heer *Mussurus* den reis-effendi eene, in verzoenenden toon gestelde, nota mede, welke hij van het Grieksche ministerie ontvangen heeft. De regering van Athene belooft daarin, alle opgenoemde klagten onpartijdig te zullen onderzoeken, en haar, zoo veel mogelijk, uit den weg te ruimen, doch waar dit niet doenlijk is, der Porte de noodige ophelderingen te geven. Deze tijding, in verband gebragt met de goedgezinde beraadslagingen der vertegenwoordigers van Grootbritanje, Frankrijk en Rusland, heeft niet nagelaten eenen gunstigen indruk op de Porte te maken, zoodat alle verdere troepen-zendingen naar Thessalië gestaakt werden, zonder dat evenwel aan de reeds naar Larissa opgebroken detachementen tegenbevel is gegeven, om hunnen marsch niet voort te zetten; het bij die stad op te slaan leger is ook niet afbesteld. Welligt zal dit toch binnen kort geschieden, of misschien een ander punt, dat meer van de Grieksche grenzen verwijderd is, tot verzamelplaats der naar Larissa gezonden troepen aangewezen worden. (*Köln. Z.*)

ZWITSERLAND.

Genève, 6 *dec* Sinds nu de wet op de verkiezingen is aangenomen, zijn alle partijen in de weer, om de keuzen naar haren zin te besturen, en ook de behoudende partij blijft niet achter. Bij gebrek aan een dagblad in haren geest, trachten zij door vlugschriften, die bijna alle dagen worden uitgegeven, op de openbare meening invloed uit te oefenen. (*Const. Neufsch.*)

DUITSCHLAND.

Frankfort, 12 *dec* Over den (*in ons vorig nommer medegedeelden*) moord te Diekirch meldt een brief uit Luxemburg nader het volgende: Ten gevolge der niet-ratificatie van het verdrag van 8 augustus en de hatelijke bemoeijingen der anti-nationale partij zijn de hartstogten op eene beklagenswaardige wijze losgebarsten. Op een bal te Diekirch, ter eere van den koning-groothertog gegeven, ontstond over die niet-ratificatie een twist tusschen zekeren heer *Kuborn* en eenen Dr. *Dumont*, die zoo hevig werd, dat *Dumont* door zijnen hartstogtelijken tegenstander werd overhoop gestoken. Hij leefde naauwelijks nog zoo lang, dat hij zijn testament kon maken. Dit ongelukkige voorval is ten hoogste beklagenswaardig. De heer *Kuborn*, voorstander van de Duitsche zaak, wordt algemeen zeer geacht en is vader van een talrijk huisgezin. Hij is gearresteerd. (*Köln. Zeit.*)

Van den Boven Rijn, 7 *dec.* Wel onderrigte lieden verzekeren, dat de tot coadjutor van het aartsbisdom van Keulen benoemde bisschop *von Geissel* eene uitnoodiging naar Berlijn heeft ontvangen, waaraan hij, indien ook al niet vóór het aanvaarden van zijn ambt, dan toch onmiddellijk daarna gevolg zal geven. (*A. A. Z.*)

Hannover, 8 *dec.* De Tweede Kamer is nog steeds niet voltallig; er ontbreken nog wel 15 leden aan.

Hannover, 9 *dec.* Gisteren avond tusschen 8 en 9 uur heeft hier op de openbare straat een moorddadige aanval op een hoogen staats-ambtenaar plaats gehad, die door eenen onbekende met eenen slag van een' steen aan het hoofd werd gewond. Er is eene premie van 200 thaler uitgeloofd aan dengene, die den dader weet aan te wijzen.

De »*Hamb. Corresp.*" meldt deswege het volgende: Het algemeen gesprek van den dag loopt over den in den avond van gisteren op den geheimen kabinetsraad *von Lutken* gepleegden aanval, waarvan niemand de oorzaak weet te verklaren. De heer *v. Lutken* bekwam door eenen slag met een' zwaren steen eene diepe wonde aan het hoofd. De duisternis en de eenzaamheid der straat begunstigden de vlugt van den dader. De heer *von Lutken* werd in het nabijgelegen paleis des konings gebragt, waar de lijfartsen van Z. M. de wond onderzochten en den lijder verbonden. Ieder is ten hoogste verontwaardigd over deze strafwaardige daad, en men wenscht zeer den uitvoerder dezelve te ontdekken.

PRUISSEN.

Posen, 2 *dec.* Eergisteren is de graaf *von Arnim* plotseling van hier naar Warschau vertrokken, zonder dat omtrent het doel zijner zending derwaarts iets stelligs bekend is. Dat evenwel het onderwerp hoogst gewigtig zijn moet, kan men uit de onverwachte zending van zulk eenen hoogen staats-beambte wel opmaken. Aan gissingen ontbreekt het natuurlijk niet, en dewijl men algemeen gaarne gelooft wat men wenscht, zoo brengt men deze reis in verband met zoo vurig verlangde opheffing der vele moeijelijkheden op de Poolsche grenzen. (*Allg. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 12 *dec.* Omtrent de doopplegtigheid van den prins *van Wallis* verneemt men nader, dat zij in de koninklijke kapel van het paleis van St. James plaats zal hebben, en dat de koning en koningin der Belgen tegen dien tijd naar Engeland denken over te steken, om daarbij tegenwoordig te zijn.

— Eergisteren avond hebben sir *R. Peel*, de lord kanselier, lord *Wharncliffe*, sir *J. Graham* en de kanselier van den exchequer eene conferencie op het bureau van binnenlandsche zaken gehouden.

Londen, 13 *dec.* Heden zijn de gevolmagtigden der vijf mogendheden bijeengekomen, om de ratificatiën van het jongste tractaat, betreffende de Oostersche aangelegenheden, uit te wisselen.

— Men verlangt zeer naar eenige nadere en bepaalde ophelderingen, ten aanzien van de zaak der valsche schatkistbiljetten, waaromtrent steeds zeer zonderlinge geruchten in omloop zijn, en bij welke geruchten de namen van één paar aanzienlijke personen op geene zeer eervolle wijze vermeld worden.

— Het ministerie heeft eindelijk een gedeelte van deszelfs plan, opzigtelijk den invoer van vreemd koren, laten bekend worden. Hetgeen men daarvan heeft vernomen doet eene goede geneigheid bij het ministerie onderstellen, ofschoon deszelfs maatregelen dienaangaande nog verre van volledig zijn. De dobberende schaal der regten zou behouden blijven, doch zoodanig gewijzigd worden, dat het maximum der regten 18 sh. en het minimum 4 sh. zoude bedragen. De dubbele spil, waarop de proportionele schaal zoude rusten, zoude 54 sh. en daar beneden zijn, ter vaststelling van het maximum van het regt, en 68 sh. en daarenboven ter vaststelling van het minimum van dat regt. Dit plan zal waarschijnlijk door het parlement worden aangenomen, want er is alle reden om te gelooven, dat de voornaamste leden der landbouw-partij reeds hunne goedkeuring daaraan hebben gegeven.

— Ofschoon men, bij de jongst ontvangene berigten uit de Oost, weinig vernomen heeft betrekkelijk den voortgang onzer verrigtingen aan de kust van China, heeft men met dezelve tijding van eenen aanval, welke tegen dat groote rijk door eenen anderen vijand en van den tegenovergestelden kant ondernomen is. Deze nieuwe vijand is de natie der Seikhs, die, zoo het schijnt, van den zuidoostkant in China pogen in te dringen.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 *dec.* Thans zijn drie stukken officiëel medegedeeld, wier hoofdzakelijke inhoud echter reeds sedert eenigen tijd bekend of althans vermoed was. Het eerste is een rapport van den minister van oorlog aan den koning, in hetwelk de noodzakelijkheid tot vermindering der uitgaven voor den militairen stand betoogd en het geschiktste stelsel tot bereiking van dat doel aangewezen wordt. Het tweede is eene koninklijke ordonnancie, waarbij het personeel van al de legerkorpsen verminderd, maar geen dier korpsen geheel ontbonden wordt, en zulks door ieder bataljon infanterie met ééne compagnie en ieder regement kavalerie met één eskadron te verminderen, terwijl het vierde bataljon der infanterie-regementen insgelijks wordt ingetrokken. Het derde dier stukken eindelijk behelst een algemeen overzigt van de nieuwe zamenstelling der kaders van de verschillende legerkorpsen.

Velen verwachten eerstdaags een soortgelijk rapport en besluit wegens de gedeeltelijke ontwapening der zeemagt bekend te zien gemaakt.

— Heden heeft voor het hof der pairs plaats gehad het getuigen-verhoor betreffende den beschuldigde *Dufour*, welke eerst gedurende den loop der debatten is kunnen in hechtenis genomen worden. Geen der getuigen schijnt aan de beschuldiging veel vat te geven tegen *Dufour*, die evenwel door zijne mede-beschuldigden *Quénisset* en *Boucheron* zeer bezwaard en aangeduid wordt als degeen, die op den ochtend van 13 september de patronen uitgedeeld en zich ten allen tijde als een der ijverigste *travailleurs égalitaires* had doen kennen. — Na afloop van dit getuigen-verhoor hoorde het hof nog de pleidooijen der advokaten *Perrée* en *Madier Montjàn*, ter verdediging van de beschuldigden *Boggio* en *Mallet*. Beiden vielen hevig uit tegen *Quénisset*, ten einde de waarde van diens verklaringen tegen hunne cliënten te verzwakken; zij toonden aan, dat deze hoofdbeschuldigde, in de onmogelijkheid om zijne misdaad te ontkennen, door eene schijnbare bereidwilligheid om alles te ontdekken, eenen gunstigen indruk op het hof wilde maken, en dat hij, ten einde die bekentenis zoo volledig mogelijk te doen schijnen, zoo veel personen mogelijk in het verderf poogde te storten.

— In den *Moniteur* vindt men een uitvoerig artikel over de kolonisatie in Algerie, hetwelk de strekking heeft om aan te toonen, van hoeveel belang het is, dat door de wetgevende kamers aanzienlijker geldsommen, dan tot nu toe, voor deze zaak worden toegestaan. Daarin wordt verder aangewezen, hoe ver men gevorderd is met den wal en de gracht, die van de zeekust nabij Coleah tot aan Belidah gegraven wordt, om de vlakte van Metidjah tegen strooptogten der ten westen daarvan wonende Arabieren te beveiligen. Langs dien wal zullen doornenhagen worden geplant, terwijl men ook voornemens is, aldaar opgaand geboomte te plaatsen. Men vleit zich, dat die doorloopende afsluiting binnen twee maanden gereed zal zijn. Daarachter zullen zich dan op de vruchtbare, doch geheel onbebouwde vlakten volkplanters kunnen vestigen. Vervolgens treedt de *Moniteur* in verschillende bijzonderheden omtrent de wijs van kolonisatie, en eindigt, ten slotte, aldus: »De Europische bevolking in Algerie vermeerdert tegenwoordig op eene opmerkelijke wijs. Zij stroomt niet enkel uit Frankrijk, maar ook uit de aan dat rijk grenzende landen toe. Het zijn niet meer enkele personen, die daar heen komen, maar geheele gezinnen, die deze landen om te bebouwen, arbeid en welvaart komen

zoeken. De 32.000 Europeanen, die thans buiten de krijgsmagt, in weerwil van den oorlog en moeijelijkheden van allerlei aard, in Algerie gevestigd zijn, vormen reeds eene indrukwekkende massa, die echter nog zeer zwak is, wanneer men ze met de onmetelijke woestenijen, met de uitgestrekte en vruchtbare terreinen vergelijkt, die naar onzen handenarbeid, naar de verlevendiging door onze nijverheid wachten."

Parijs, 14 *dec.* De raad der ministers is heden vergaderd geweest, zoo men zegt, om eenen aanvang te maken met de opstelling der aanspraak voor de opening der zittingen. De aanhangers van het ministerie schijnen zeer ongerust te zijn wegens de redactie van dat stuk. Zij vreezen, dat de oneenigheid, die zoo menigmaal in den boezem van den raad zich heeft geopenbaard, met meerdere hevigheid dan vroeger zal uitbarsten bij gelegenheid van de discussie over zekere zinsneden, en dat men veel moeite zal hebben om de ontijdige disorganisatie van het kabinet te beletten. De zinsnede, welke het mooijelijkst schijnt vervaardigd te kunnen zijn, moet die wezen, waarin wordt gesproken van de ontwapening onzer land- en zeemagt. Men wilde zich op het nemen van dien maatregel beroemen, ten einde daarmede bij de vreemde kabinetten eer te behalen; maar men wenschte tevens de gevoelens niet te krenken der heeren *Dufaure* en *Passy*, die de ontwapening afkeuren.

— De berigten uit Madrid van 7 dezer brengen weinig nieuws aan. Het bevestigt zich, dat de werkzaamheden des commissie, belast met het uitwerken der conceptwet op de gemeentelijke besturen, welras zullen zijn afgeloopen. De cortes zullen, terstond na den aanvang der zittingen, hunne bijzondere aandacht aan dit gewigtige onderwerp toewijden. Onder het consulaire korps zal eenige wisseling plaats hebben. De koninklijke garde is bij dekreet van 6 december geheel afgeschaft; de hellebardiers alleen blijven in stand. In de Baskische provinciën is de staat van beleg overal opgeheven, zijn de militaire commissiën ontbonden en is het sequester ingetrokken.

— Nog altijd draaijen de woelingen der partijen tegen het bewind om de keuze van den president der afgevaardigden. Thans schijnt het dat een deel der oppositie zich vereenigt, om niet den heer *de Lamartine*, maar deszelfs mededinger, den gewezen voorzitter *Sauzet*, wederom tot die waardigheid te verheffen. Zie hier wat omtrent die onderhandelingen gemeld wordt:

» Wij kunnen, op grond van stellige mededeelingen, verzekeren, dat er sedert eenige dagen vrij drukke verhandelingen tusschen de linker-zijde en de vrienden der heeren *Dufaure* en *Passy* plaats hebben, met het oogmerk om zich tegen het ministerie van den 22sten augustus te vereenigen. Men heeft overigens reeds moeten opmerken, hoe de *Courrier*, de *Siècle* en de *Constitutionnel*, maar vooral het eerstgemelde dier bladen, sedert verscheiden dagen pogingen in het werk stelden, om afgevaardigden uit de partij-tint van den heer *Dufaure* tot zijne partij over te halen.

» Men zegt, dat er verscheiden zamenkomsten tusschen den heer *Thiers* en den heer *Sauzet* gehouden zijn. Voorts voegt men er bij, dat er besloten is, dat de linker-oppositie de kandidatuur van den heer *Sauzet* zal ondersteunen, en dat de heer *Thiers*, die in de vorige jaarszitting naar het presidium gedongen had, ditmaal geenen welstrijd met hem zou aangaan.

» Daar het schijnt, dat het ministerie besloten heeft, om de kandidatuur van den heer *de Lamartine* openbaar te keer te gaan en den heer *Sauzet* te ondersteunen, zoo kan het niet twijfelachtig meer voorkomen, of deze laatste zal met eene groote meerderheid benoemd worden.

BELGIE.

Brussel, 14 *dec.* De zaak van het complot schijnt nog niet volledig te zijn onderzocht. Dezer dagen zijn weder nieuwe getuigen gehoord en verscheidene der aangeklaagden buiten tegang gesteld.

— Onlangs is de generaal *Daine* herwaarts geroepen, om, mede ter zake van het complot, te worden gehoord.

Brussel, 15 *dec.* De Kamer der volksvertegenwoordigers heeft gisteren over het budget der marine beraadslaagd. Eenige leden hebbende doen opmerken, dat de marine eene voor België volstrekt nuttelooze uitgave was, antwoordden de ministers van binnenlandsche en buitenlandsche zaken, dat de marine geenerlei verhooging had ondergaan, hoewel zoo lange verhooging voor de loodsdienst, voor de watertollen en voor de visscherij misschien noodig was. Laatstgenoemde minister voegde er bij, dat het in allen gevalle onvoorzigtig wezen zou, de marine te vernietigen, welligt op het oogenblik, dat het handelsstelsel, hetwelk men zal kiezen, van zoodanigen aard zal wezen, dat daardoor eene vermeerdering van 's lands marine wenschelijk kan worden. Het wetsontwerp werd daarop met 64 tegen 4 stemmen aangenomen. Daarna werd ook nog, met 42 tegen 12 stemmen, aangenomen het wetsontwerp betreffende de in België wonende vreemdelingen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 13 *dec.* Tot directeur der koninklijke Nederlandsche loterij, in plaats van wijlen den heer *de Brauw*, is door Z. M. benoemd de heer *van Meurs*, hoofd-ambtenaar bij het provinciaal gouvernement van Noord-Braband.

's Gravenhage, 14 *dec.* Naar men verneemt is door Z. M. den koning dezer dagen de rigting vastgesteld, die de ijzeren spoorweg van 's Gravenhage naar Rotterdam hebben zal. Van het stations-gebouw, hetwelk nabij 's Gravenhage, in de rigting van de derde Wagenstraat, zal worden gevestigd, zal deze weg langs Delft en Schiedam, nabij beide steden insgelijks stationsgebouwen zullen worden opgerigt, naar Rotterdam loopen en aldaar aan de Schie, nabij de Delftsche poort, uitkomen.

— Gisteren is in deze residentie overleden de Hoog Ed. Gestr. heer *Leonardus Visser*, in leven oud-administrateur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, buitengewoon staatsraad in werkelijke dienst.

's Gravenhage, 15 *dec.* Z. M. de koning is heden morgen vroegtijdig van Hoogstdeszelfs togt naar Soestdijk en Borculo in de residentie teruggekeerd.

— Z. M. heeft den heer mr. *A. G. Burgerhoudt*, die dezer dagen eervol ontslagen is als substituut-griffier bij den Hoogen Raad, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Naar verzekerd wordt, zal de betrekking van secretaris bij het departement voor de zaken van de roomsch-katholijke eeredienst vooreerst niet worden vervuld.

Vlissingen, 14 *dec.* Heden werd alhier, in de Kaaskaai, bij den molen, met laag water, het lijkje van een pas geboren kind gevonden; hetzelve behoorde tot het vrouwelijk geslacht, was geheel voldragen en in een vrouwen-jak gewikkeld, en werd onmiddellijk naar het gasthuis gebragt, waar de lijkschouwing zal plaats hebben; de policie houdt zich ijverig met het onderzoek omtrent deze zaak bezig; tot heden is echter deswege niets met zekerheid bekend.

Batavia, 14 *aug.* Uit een uittreksel van het *Journal*, gehouden aan boord van het Nederlandsch schip *Elisabeth Anthonia*, gezagvoerder *S. H. Veer*, gedurende de jongste reis van Amsterdam naar Batavia, blijkt, dat door dien bodem, in de nabijheid der linie, een verdacht vaartuig is ontmoet, zijnde een brik, zwart geschilderd, zoowel den romp als de masten en raas, goed getuigd en getopt, voorzien van een lang galjoen, sterk hangende masten en lange bramstengen, met eene groote sloep aan weerszijden in de davids.

De gezagvoerder *Tits*, van de door de *Elisabeth Anthonia* gepraaide bark *The White Oak*, van New-London, verklaarde, dat hij de brik had gepraaid, dat hij veel volk op dek had gezien en bemerkt had, dat er aan boord vele hangmatten te droogen hingen. Volgens zijn zeggen, had de brik eenen vergulden dolphijn op het galjoen, waarvan het goud tot aan den boeg liep, en geen naam achterop. De brik liet de Engelsche vlag zien, zeilde zeer snel en scherp bij den wind; werd voor het eerst gezien op 5° 13′ noorder breedte en 19° 38′ wester lengte, en verliet de *Elisabeth Anthonia* niet, voor dat zij op 1° 6′ noorder breedte en 20° 22′ wester lengte gekomen was, waar een frissche zuid-oosten passaat haar aan de verdachte bewegingen van het vaartuig onttrok.

De gezagvoerder *Veer* was van oordeel, dat het schip voor een rooversvaartuig moest gehouden worden.

Regtswezen.

Provinciaal geregtshof van Groningen.

Men weet uit een vroeger medegedeeld berigt, dat de heer VAN DER LEY, op eene door den predikant van Westernieland gedane denunciatie, voor het policiegeregt te Onderdendam vervolgd is geworden ter zake van zoogenoemde zondagschennis, doordien hij zich zou hebben onderstaan om op zondag den 15den augustus laatstleden met zijn' arbeider en dienstboden veldarbeid te verrigten, zonder daartoe de vereischte vergunning van den burgemeester zijner woonplaats te hebben bekomen. Onder het negental getuigen, welke van wege het openbaar ministerie waren gedagvaard, om in deze zaak te worden afgehoord, bevonden zich zekere WILLEM PIETERS VAN DER ZWAAG, boerenknecht, en JAKOB THOMAS SOLDAAT, arbeider, welke gezegd werden met den gedenunciëerde, hunnen meester, bezig te zijn geweest met op het land te hooijen; beide deze getuigen, echter, verklaarden *van niets te weten*, en dit had het gevolge, — vermits reeds een der andere getuigen verklaard had gezien te hebben, dat de knecht een voer mest had gemend, — de voortzetting van het geding voor het policie-geregt geschorst — voornoemde knecht en arbeider in hechtenis gesteld — en door den heer regter-commissaris der arrondissements-regtbank te Appingadam tegen dezelven, alsmede tegen voornoemden heer VAN DER LEIJ, die vervolgens almede in hechtenis was gesteld, eene criminele procedure werd geïnstrueerd, en wel tegen de beide eersten ter zake van het afleggen van valsch getuigenis in eene policiezaak, ten voordeele van den beklaagde, en tegen den laatstgenoemde, ter zake deze hen tot het geven van dat valsch getuigenis zoude hebben overgehaald.

Deze procedure heeft op den 9den dezer het onderwerp uitgemaakt van onderzoek in de raadkamer bij het provinciaal geregtshof alhier, hetwelk daarop, ten zelfden dage, bij arrest, heeft verklaard, dat het geregtelijk onderzoek geene voldoende bezwaren opleverde ten laste van voornoemde beklaagden, om, ter zake als boven, derzelver criminele teregtstelling te gelasten, en overzulks hunne dadelijke invrijheidstelling heeft bevolen.

(*Gron. Cour.*)

Mengelwerk.

Redeneringen van NICOLAAS MACHIAVELLI over de tien eerste boeken van TITUS LIVIUS.

Vervolg van n°. 176.

HOOFDSTUK IX.

Welke oorzaken gewoonlijk den oorlog doen ontstaan tusschen de magtigen.

De oorzaak van den oorlog tusschen de Romeinen en de Samniten (1), die langen tijd bondgenooten geweest waren, is de gewone oorzaak van oorlog tusschen alle magtige mogendheden. Deze oorzaak komt toevallig, of wordt verwekt door dengenen, die den oorlog wenscht. De krijg tusschen de Romeinen en Samniten was toevallig; want als de laatsten aan de Sidicini en vervolgens aan de Campaniërs den oorlog aandeden, was het geenszins hunne bedoeling, met de Romeinen te breken. Maar toen de Campaniërs geslagen, buiten de verwachting van Samniten en Romeinen bij de laatsten hulp zochten, waren dezen genoodzaakt de Campaniërs, die zich aan hen overgegeven hadden, als hunne onderhoorigen te verdedigen, en eenen oorlog op te nemen, dien zij meenden op geene eervolle wijze te kunnen ontgaan. Want het scheen hun wel redematig hunne bondgenooten, de Campaniërs, niet tegen de Samniten, hunne bondgenooten eveneens, te verdedigen; maar niet zonder schande meenden zij hen, als hunne onderhoorigen of beschermelingen, te kunnen laten onderdrukken; oordeelende door thans hunne verdediging niet op te nemen, aan allen, die zich in het vervolg onder Rome's magt mogten willen begeven, den weg te sluiten. En daar Rome zich gebied en roem, — niet rust — ten doel gesteld had, kon het van die onderneming niet afzien. Gelijke oorzaak deed den eersten oorlog tegen Carthago uitbreken, de verdediging, namelijk, der Messeniërs (2) in Sicilië, welke de Romeinen aanvaardden, en die wederom toevallig was (3). Maar niet eveneens toevallig was vervolgens de tweede Punische oorlog (4); want HANNIBAL, veldheer van Carthago, overviel de Saguntes, bondgenooten der Romeinen in Spanje, niet om Sagunte, maar om de Romeinsche wapenen te tarten, om hen in het veld te roepen en in Italië te kunnen aantasten. Deze wijze van nieuwe oorlogen te doen ontstaan was altijd gebruikelijk bij de magtigen, die eenig ontzag hebben voor trouw en iets anders. Want indien ik oorlog maken wil tegen eenen staat, met wien ik een verbond heb, langen tijd onderhouden, zal ik met meer verontschuldiging en schooner kleur eenen zijner bondgenooten aanvallen, dan

(1) Zie LIVIUS, VII, 29.

(2) Eigenlijk der Mamertijners, die Messana overweldigd hadden.

(3) Zulks zou men niet uit POLYBIUS opmaken; zie inzonderheid zijn I, 10.

(4) Men zie vooral POLYBIUS, III, 6, en volgende; LIVIUS, XXI, 5, 6.

zelven; wel wetende, dat, als ik zijnen bondgenoot ...al, hij zich de zaak zal aantrekken, en ik dus ... doel, om met hem in oorlog te komen, zal be...n, of dat hij, door het niet te doen, zijne zwakheid ...rweloosheid zal bloot leggen. Beide is geschikt hem aanzien te benemen, en mijne voornemens te ...deren.

... de overgave der Campaniërs kan men dus het ...de omtrent de oorzaken van oorlog leeren, en ...enboven welke toevlugt een volk heeft dat zich zelf ... verdedigen kan, en nogtans den aanvaller ten allen ... ontsnappen wil; die toevlugt is, zich vrijwillig ... te geven aan dengenen, door wien men wenscht ...igd te worden; gelijk de Campaniërs aan de ...nen, en de Florentijners aan den koning ROBERT ... Napels, welke, hen niet als vrienden willende ...igen, hen vervolgens als onderhoorigen verdedig... ...gen CASTRUCCIO van Lucca, die hen onderdrukte.

HOOFDSTUK X.

... geld is niet de zenuw van den oorlog, gelijk het algemeen gevoelen wil.

...maal een ieder naar goeddunken eenen oorlog ...gen, maar niet eindigen, moet een vorst, ...orens eene onderneming te beginnen, zijne krachten ...adplegen en zich naar gelang van dezelve gedragen. ... doende zorge hij echter, dat hij zich in zijne bere...ning niet misgisse, hetgeen steeds plaats hebben zal, ...neer hij zijne krachten afmeet naar zijn geld, of ... de ligging van zijn land, of naar de genegenheid ...menschen, terwijl hij eigen wapenen mist. Want ...genoemde strekt wel tot vermeerdering van krach..., maar schept er geene; op zich zelf en zonder ...uwe troepen beteekent dat alles niets, dient het ...gens toe. Geen overvloed van geld, geene sterkten ...en den weerlooze, en de trouw en genegenheid der ...nschen houdt geen stand, vermits dezen dengenen, ... hen niet verdedigen kan, niet getrouw kunnen blijven. ...e berg, elk meer, elke ontoegankelijke plaats wordt ...andelbaar, waar krachtige verdedigers ontbreken. En ... geld verdedigt u niet alleen niet, maar doet u ...gendeel des te spoediger berooven. Er is geen val...... gevoelen, dan dat het geld de zenuw van den ... zijn zou. Deze spreuk heeft men te danken aan ...US CURTIUS, bij gelegenheid van den oorlog tusschen ...ATER van Macedonië en den Spaartaanschen koning; ...anneer CURTIUS zegt, dat de koning van Sparta ...noodzaakt was slag te leveren, en geslagen werd; ... hij den slag eenige dagen uitgesteld, de tijding ... ALEXANDER'S dood ware in Griekeland aangekomen, ... de koning zonder strijd overwinnaar gebleven. Maar ...gebrek aan geld, en uit vrees dat zijn leger, geene ... bekomende, hem verlaten mogt, zag hij zich ...noodzaakt de strijdkans te wagen; en om die reden ...weert QUINTUS CURTIUS, dat het geld de zenuw is van ...n oorlog. Dit gevoelen wordt elken dag aangevoerd, ... door vorsten, minder verstandig dan wel behoorde, ...volgd. Zich daarop grondende, gelooven zij, dat het ... is veel geld te bezitten, en overwegen niet, dat ...ijaldien schatten alleen de overwinning gaven, DARIUS ALEXANDER zou hebben overwonnen; de Grieken over ... Romeinen zouden hebben gezegevierd; de hertog ...ARLES ten onzen tijde de Zwitsers geslagen, en, eenige ...en geleden, de paus en de Florentijners te zamen ...e moeite zouden hebben gehad om FRANCESCO MARIA, ... neef van paus JULIUS II, in den oorlog van Urbino ... overwinnen. Maar al de bovengenoemden werden ...erwonnen door hen, die niet het geld, maar goede ...ijgslieden als de zenuw van den oorlog beschouwden. ...der hetgeen CROESUS, koning van Lydië, aan SOLON, ... Athener, vertoonde, behoorde een ontelbare schat; ... toen CROESUS daarop vroeg, hoe hij over zijne magt ...oordeelde, antwoordde SOLON, dat hij hem daarom niet ...agtiger rekende, nademaal de oorlog met ijzer en niet ... goud gevoerd werd; dat er iemand komen kon, ... meer ijzer bezat dan hij, en hem zijn goud ont...men. (5).

Als na den dood van ALEXANDER den Groote eene menigte van Galliërs naar Griekenland, en vervolgens naar Azië toog, zonden zij gezanten aan den koning van Macedonië, om over een verbond te onderhandelen; de koning, ten einde zijne magt te toonen en hen te verschrikken, liet hen veel goud en zilver zien; daarop verbraken de Galliërs, die den vrede bijkans hadden gesloten, denzelven; zulk eene begeerte bemagtigde hen om hem die schatten te ontnemen (6). Zoo werd dus die koning beroofd juist om hetgeen hij ter zijner verdediging had verzameld. Terwijl de Venetiërs, korte jaren geleden, hunne schatkist vol geld hadden, verloren zij geheel hun gebied, zonder eenige baat bij hun goud te vinden. Ik zeg derhalve, dat niet het geld, gelijk het algemeen schreeuwt, de zenuw is van den oorlog, maar dat goede soldaten het zijn; want goud is niet genoegzaam om soldaten te vinden, maar goede soldaten vinden spoedig het goud. Hadden de Romeinen meer met geld dan met ijzer oorlog willen voeren, — al de schatten der wereld zouden hun niet toereikend geweest zijn, in aanmerking van de groote ondernemingen, welke zij aanvingen, en de moeijelijkheden, die zij er in ontmoetten. Maar met ijzer oorlog voerende, hadden zij nooit gebrek aan goud; want degenen, welke hen vreesden, bragten het hun zelven in hun kamp. Was die Spartaansche koning uit geldgebrek genoodzaakt de strijdkans te wagen, hem gebeurde uit hoofde van geld hetgeen dikwerf uit andere oorzaken geschiedde; meermalen toch moest een leger, uit gebrek aan levensmiddelen, kiezen tusschen den hongerdood en den slag, en koos dan immer het laatste, als zijnde dit eervoller en van minder zeker verderf. Ook werd menigmaal een veldheer, vernemende dat het vijandelijke leger versterking zou bekomen, genoodzaakt, dadelijk slag te leveren en de krijgskans te loopen, wilde hij niet afwachten, wat later eene nog grootere magt het hoofd te moeten bieden. Daarenboven gebeurt het dikwijls, gelijk het aan HASDRUBAL gebeurde toen hij door CLAUDIUS NERO en den anderen Romeinschen consul aangevallen werd (7), dat een veldheer slechts de keus heeft tusschen de vlugt en den slag; in welk geval men dan immer het laatste kiest; vermits daarin, hoe groot ook het gevaar zij, de overwinning mogelijk is, terwijl de vlugt altijd verderfelijke gevolgen heeft. Er zijn derhalve vele redenen, welke eenen veldheer tegen wil en dank doen besluiten slag te leveren, waaronder somtijds het gebrek aan geld zijn kan; zonder dat men daarom het geld voor de zenuw van den oorlog moet verklaren, meer dan al het overige, dat de menschen tot zulk eene noodzakelijkheid drijft. De zenuw van den oorlog, ik herhaal het, is dus niet het goud, maar goede soldaten. Het geld is, wel is waar, eene tweede behoefte (8), maar eene behoefte die goede soldaten zelven aanvullen; want het is even onmogelijk dat goede soldaten geen geld vinden, als dat geld alleen goede soldaten verschaft. De waarheid van hetgeen wij beweren, wordt door de geschiedenis op duizend plaatsen bevestigd; niettegenstaande PERICLES den Atheners aanraadde oorlog te voeren met geheel den Peloponnesus, welken zij overwinnen zouden met hunne ervarenheid en hun geld. (9).

Want ofschoon de Atheners in dien oorlog bij wijlen geluk hadden, ten slotte verloren zij denzelven, en zegevierden het beleid en de goede soldaten van Sparta op de ervarenheid en het geld van Athene.

Maar bovenal wordt mijn gevoelen bevestigd door TITUS LIVIUS, op de plaats, waar hij onderzoekt of ALEXANDER de Groote, ware hij in Italië gekomen, de Romeinen zou hebben overwonnen (10): drie vereischten noemt hij daar voor den oorlog, talrijke en goede krijgslieden, ervarene veldheeren, en geluk; vervolgens, onderzoekt hij wie, van ALEXANDER of de Romeinen, daaromtrent den voorrang hadden, en trekt dan zijn besluit, zonder een woord van geld te spreken. De Campaniërs moeten dus, toen zij door de Sidicini te hulp werden geroepen tegen de Samniten, hunne magt meer naar hun geld dan naar hunne soldaten hebben berekend; want kort nadat zij het besluit genomen hadden van zich in den oorlog te mengen, werden zij tweemaal derwijze geslagen, dat hun geen ander redmiddel meer overbleef dan den Romeinen cijnsbaar te worden.

Talleyrand's vernuft.

Het vernuft dient onder de voornaamste magten der wereld gerekend te worden; het is een zuiver persoonlijk voordeel, dat ons in elke omstandigheid vergezelt, en het eenige, waarvan de ouderdom ons niet berooft. Welk oordeel men ook in andere opzigten over TALLEYRAND geveld hebbe, vrienden en vijanden komen daarin overeen, dat hij buitengemeen vernuftig was. Deze naam heeft voor hem dan ook dezelfde gevolgen gehad, als voor elk ander; er is, namelijk, geen enkele aardige anecdote, geen enkel woordenboek, dat hem niet wordt toegedicht, altijd van het spreekwoord uitgaande, dat hem, die wat heeft, nog meer gegeven wordt. Hij, die ook in dit opzigt zeer rijk was, meende, dat men hem te veel gaf, en menigmaal dingen, die hij gaarne gemist had. Tot de opening van zijn politisch testament, wenschte de vorst toch het oordeel over zijn vernuft te wijzigen. De lezers kunnen uit de volgende trekken, genomen uit zijne eigene aanteekeningen, over hetzelve oordeelen.

Toen MIRABEAU in de constituërende vergadering weerlegde, wat TALLEYRAND gesproken had, zeide hij tot hem: »Ik zal u in een kring van zonden insluiten." »Wat" antwoordde de andere levendig: »Gij hebt toch geen lust om mij te omhelzen?"

Als minister van buitenlandsche zaken, onder het directoire, was TALLEYRAND nog niet rijk, of trachtte ten minste niet het te schijnen. Hij had een rijtuig doen vervaardigen, welks smaakvol maaksel geheel Parijs verrukte, maar hij betaalde het niet. De zadelmaker, die gaarne zijn geld had, besloot den minister aan zijn bureau af te wachten, en gaf hem de rekening juist toen hij in het rijtuig steeg. »Niets is natuurlijker," zeide TALLEYRAND, »als men u iets schuldig is, moet gij betaald worden." »o Burger minister, hoezeer ben ik u verpligt! de tijden zijn zoo slecht, gij bewijst mij eene wezenlijke dienst." »Daar komen hier geene diensten te pas, men moet zijne schulden afdoen." »Gij zult mij derhalve betalen, burger minister, en wanneer?" »Wanneer? Gij zijt zeer nieuwsgierig!" En de arme zadelmaker, dien dit antwoord geheel en al uit het veld sloeg, kon er zich van overtuigen hoe sierlijk de prachtige wagen over de straat daarheen rolde.

NAPOLEON, die woekeraars niet lijden mogt, vroeg eens aan TALLEYRAND, of het waarheid was, dat hij rijk was. »Ja, burger eerste consul." »Maar hoe gaat dat in zijn werk?" »Op den avond van 18 brumaire heb ik vele renten gekocht en die den volgenden dag weer verkocht."

Graaf LODEWIJK VAN NARBONNE droeg eens op zijne manier TALLEYRAND eenige verzen voor. Deze viel hem in de rede, om hem iemand te wijzen die gaapte: »Zie, NARBONNE," zeide hij, »gij spreekt altijd te hard."

Eens vroeg men den heer TALLEYRAND naar het adres der vorstin VAN VAUDEMONT. »Straat St. Lazare," antwoordde hij, en daar hij het nommer vergeten had,

---

(5) BACON (*De augm. scient.* lib. VIII. cap. 3) maakt ...elfde redenering, en grondt zich op dezelfde aanhaling ... *Pro re certissima et exploratissima decernatur, et sta...tur: quod caput omnium, quae ad magnitudinem regni ... status spectent, sit, ut populus ipse sit stirpe et in...nio bellicosus. Atque illud magis tritum quam verum ..., quod* nervi belli sint pecuniae, *si desint nervi lacertorum ... gente molli et effoeminata. Recte enim Croeso ostentanti ...rum respondit Solon: »At si quis (o Rex) venerit, qui ...lius, quam tu, ferrum gestet, illi profecto totum hoc ...et aurum." Quare, quicunque is tandem sit, Princeps ... Status, cujus subditi nativi et indigenae non sint ani... et militares, potentiam suam admodum sobrie aestimet: ... e contra, Principes, qui dominantur in gentes uni...mosas et martias, norint illi satis vires suas, si sibi alias non desint.*

Quod attinet ad copias mercenarias, (quod solet adhiberi remedium, cum copiae nativae desunt) plena sunt omnia exemplis, quibus liquido patet, quod quicunque status illis innitetur, poterit fortasse pennas, ad tempus breve, nido majores extendere, sed defluent illae paulo post."

(6) Zie JUSTINUS, XXV, 1, 2.

(7) LIVIUS, XXVII, 48.

(8) »*Secundo loco* opes *pono, et pecuniam. Quam summo loco plurimi fortasse collocaverint, cum tanti sit ad omnia usus. Verum eam opinionem similem ob causam abjudico, atque* MACCIAVELLUS *fecit, in alia re, non multum ab ea discrepante. Cum enim vetus fuerit sententia,* pecuniam esse nervos belli; *ille contra, non alios esse nervos belli asseruit, quam* nervos virorum fortium et militarium. *Eodem prorsus modo vere asseri possit,* nervos fortunae *non esse* pecuniam, *sed potius* animi vires, *ingenium, fortitudinem, audaciam, constantiam, moderationem, industriam, et similia."* BACON, *De augm. scient.* lib. VIII. cap. 2.

(9) In de uitmuntende redevoering, waarin THUCYDIDES, (I. 140 — 140.) PERICLES den Atheners laat aanraden Sparta niet toe te geven, grondt PERICLES zich op de grootere zee-ervarenheid der Atheners, en hunnen grooteren voorraad van krijgsbehoeften, hetgeen hun op de Peloponnesers voordeel geven zou; daar de zeeoorlog zich niet spoedig aanleert, en eene gevulde schatkist meer vermag dan gedwongen heffingen. Doch daarom beschouwt PERICLES het geld nog niet als de zenuw van den oorlog; hij zegt integendeel (I. 134): »Het verlies van huizen en akkers moet men niet beklagen, maar dat van menschen: want de genoemde goederen verschaffen geene mannen, maar worden door mannen verschaft." (Τήν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα κτῶνται.)

Wel is waar zegt op eene andere plaats ARCHIDAMUS, een koning van Sparta: *ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς δοκῶν εἶναι καὶ σώφρων,* (I. 79.) zegt (cap. 83), dat de oorlog niet zoo zeer door wapenen als door geld gevoerd wordt; (*καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων τὸ πλέον, ἀλλὰ δαπάνης*), waartoe de wapenen nuttig zijn (*δι' ἣν τὰ ὅπλα ὠφελεῖ*) Maar ook dit bewijst hier niets; ARCHIDAMUS ried den Spartanen af, voorbarig tot den oorlog besluiten.

(10) LIVIUS, IX, 17 — 19.

vorgde hij er bij: »Gij behoeft er den eersten den besten arme slechts naar te vragen: want die kennen allen hare woning."

De generaal MONTBRUN, die eens bij een' maaltijd bij TALLEYRAND op zich had laten wachten, verontschuldigde zich daarover. »Kom, kom, gij zijt de laatste," zeide de vorst. »Wat beteekent dat evenwel?" »Gij zijt niet tot een' veldslag uitgenoodigd, want daar zoudt gij zeker de eerste geweest zijn."

TALLEYRAND ontmoette eens te Parijs bij het bureau der diligences een' voornamen vreemdeling; deze vraagde hem van welk gebouw het koepeldak was, dat hij hem aanwees. »Van het Pantheon," antwoordde de vorst. »Zoo," zeide de vreemdeling, »daar zal dan waarschijnlijk het dankbare vaderland de stoffelijke overblijfsels der groote mannen bijzetten, die het beroemd gemaakt hebben?" »Juist," hernam TALLEYRAND, »men begraaft er evenwel ook senatoren."

De voormalige bisschop van Autun viel bij NAPOLEON, na zijn verblijf in Bayonne, geheel in ongenade. Men schreef dit toe aan de vrijmoedigheid, waarmede hij in den raad tegen den Spaanschen oorlog gesproken had. »Spanje is voor Frankrijk eene groote pachthoeve; de ontvangsten en uitgaven worden behoorlijk geregeld, de grond is evenwel nog niet genoeg bekend, en men zet alles op het spel, als men het in eigen persoon wil gaan schatten."

Men sprak met kwaadheid over het gedrag des hertogs VAN RAGUSA. Met bitterheid liet men zich uit over de uitwerkselen van een' stap, dien men het begin van afval noemde. »O mijn hemel!" zeide de vorst, »dit bewijst slechts dat zijn horologie vóór gaat, want iedereen wordt immers verrader."

LODEWIJK XVIII zeide eens tot hem: »Ik bewonder uwen invloed op alle gebeurtenissen in Frankrijk. Hoe hebt gij het aangelegd om eerst de magt van het directoire en later die van NAPOLEON te vernietigen?" »Mijn hemel," antwoordde de vorst, »ik heb niets gedaan; maar er is iets onverklaarbaars in mij, dat alle regeringen, die mij veronachtzamen, in het ongeluk stort."

»Waarom," zeide hij eens, »waarom zouden deze lieden Frankrijk niet redden kunnen? Ganzen hebben immers het kapitool gered!"

Verstomd over de oppositie des heeren TALLEYRAND, in de Kamer der pairs, bij het wets-ontwerp over den Spaanschen oorlog, wilde LODEWIJK XVIII hem op eene zachte wijze van het hof verbannen. »Hebt gij geen plan de stad te verlaten?" »Neen, sire, tenzij Uwe Majesteit naar Fontainebleau mogt gaan." »Neen, zoo meende ik het niet; ik meende of gij uw landgoed niet wildet betrekken?" »Neen, sire." »Zoo!.... Zeg mij eens hoe ver ligt Valence van Parijs?" »14 mijlen ongeveer verder, sire, dan Parijs van Gend."

Tegen het einde des jaars 1815 zeide iemand, die hem een smeekschrift overhandigde, dat hij in Gend geweest was. »In Gend? is dat zeker?" — »Hoe dat?" — »Ja, spreek openhartig, of gij er heen gegaan zijt, dan of gij er slechts van terug zijt gekomen.... want, ziet gij, ik was ook in Gend; wij waren er ongeveer 700 of 800 in getal; maar er zijn er zeker meer dan 50,000 van daar teruggekeerd."

Bij het eerste bal der opera, onder het bestuur van den heer DELAVEAU, juist toen de menigte der gemaskerden binnengelaten zou worden, bragt een gendarm eene depeche die veel spoed scheen te vereischen. Ten gevolge daarvan werd de klok van het gebouw plotseling een uur achteruitgezet. De prefekt van policie had, omdat hij het niet wagen durfde, de gemaskerde bals te verbieden, dit zinrijke middel uitgedacht, ten einde daardoor ongeoorloofde zamenkomsten voor te komen. Toen men den heer TALLEYRAND deze zaak den volgenden dag mededeelde zeide hij: »dat is toch den ijver in het aanhouden wat al te ver drijven, wanneer men zelfs eene klok door de gendarmerie laat aanhouden."

Advertentiën.

Aanbesteding.

Het KERKBESTUUR DER ROOMSCH-KATHOLIJKE GEMEENTE VAN DEN KEIJENBERG, bij *Hengelo*, in *Gelderland*, is voornemens, onder nadere Approbatie, op Maandag den 27sten December 1841, ten Huize van *J. H. SCHOEMAKER*, publiek aan den minstaannemende AAN TE BESTEDEN:

Het BOUWEN *eener* KERK *en* PASTORIJ, *met het* LEVEREN *der* MATERIALEN.

De Bestekken zullen ter lezing liggen: te *Doetinchem*, [illegible] *Doesborgh* en *Lochem*, [illegible] *Loggement*; te *Keijenberg* bij [illegible] *Klok*; te *Groenlo* bij *WIEGERINK*; te *Winterswijk* bij *BALINK*; te *Aalten* bij *VAN EERDEN*; te *Anholt* bij *DE HAAS*; te *Wehl* bij *STOKMAN*; te *Arnhem* bij *ROBERT* en bij de Wedawe *PULSERS*; te *Nijmegen* bij de Weduwe *HOLTERMAN*; te *Emmerik* bij *KUPPER*; te *Hengelo* bij *J. LANGELER*; te *Zelhem* bij *G. NETELS*; te *Borculo* bij de Weduwe *MARTENS*; te *Deventer* bij *BECKING*, en te *Dinxperlo* bij *BELIE*.

GEPENSIONNEERDE MILITAIREN, welke genegen mogten zijn naar de betrekking van VELDWACHTER in de Gemeente *Apeldoorn* te dingen, moeten zich voor of op den 10den Januarij 1842, voorzien van de noodige bewijzen van geschiktheid en goed gedrag, in persoon bij den Heer Burgemeester aldaar aanmelden. — Gewezene Onder-Officieren zullen bij voorkeur in aanmerking genomen worden.

Het kapitale HEEREN-HUIS en ERVE, met REMISE, te *Velp*, bij *Arnhem*, aan den Straatweg, bij het Logement *de Zwaan*, solide en in eenen smaakvollen stijl gebouwd, met BALKON, en voorzien van MARMEREN GANG, voorts van *vier* BENEDEN-KAMERS, alle gestukadoord, waarvan *twee* met Marmeren Schoorsteen-Mantels, *vijf* BOVEN-KAMERS, BEDIENDEN-KAMER, *twee* ruime ZOLDERS, gewulfde ruime KELDER, WEL-WATER-POMP, en omringd van MOESTUIN en PLANTSOEN, verhuurd voor *f* 850 in het Jaar en met 1°. Mei 1842 te aanvaarden, waarin een Kapitaal van *f* 4000 kan gevestigd blijven, — is bij den inzet, met de hoogen, gebragt tot de som van *f* 5500; blijvende de toeslag, die *zonder beraad* plaats heeft, vastgesteld in het *Hof van Holland*, te *Arnhem*, op den 29sten dezer, des avonds ten 6 uur.

Het Huis is dagelijks, op een bewijs van den Notaris Mr *JB. NIJHOFF*, residerende te *Arnhem*, te zien, bij wien tevens informatiën omtrent de veilconditiën te verkrijgen zijn.

---

† † § De Notaris *PLIESTER*, residerende te *Zevenaar*, zal, namens den Heer *DE NEREE VAN BABBERIK*, op Woensdag, den 22sten December 1841, des voormiddags om 11 ure, aan het Kantoor te *Babberik*, publiek voor 6 jaren VERPACHTEN:

Ruim 29 Bunders UITERWAARSWEILAND gelegen op den *Ossenwaard*, aan den Ouden Rijn, onder *Herwen*, in 5 perceelen, of in massa.

---

† † † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, te *Dieren*, is voornemens, om op Donderdag den 23sten December 1841, des voormiddags om 10 uur, in het Logement *de Kroon*, te *Dieren*, onder anderen, publiek te verkoopen:

21 Perceelen EIKENBOOMEN, onder welke bij UITSTEK ZWARE, op stam staande, op het Landgoed *den Gelderschen Toren* te *Spankeren*.

Aanwijzing door *J. LIGTENBELT*, Werkbaas aldaar.

---

§ † § Door vertrek naar elders, UIT DE HAND TE KOOP, de gerenommeerde welbeklante en in volle werking zijnde

BIERBROUWERIJ TE EDE OP DE VELUWE.

Te bevragen in persoon, of met onderteekende en gefrankeerde Brieven; bij den Eigenaar aldaar.

BOOMKWEEKERIJ.

De Ondergeteekende verlangt voor zijne Boomkweekerij te *Voorst*, bij *Zutphen*, eenen KNECHT of MEESTERKNECHT, gehuwd of ongehuwd, die, in het aankweeken van grove en fijne Vruchtboomen, Heestergewassen en grof Plantsoen, sedert jaren is werkzaam geweest. *Brieven franco.*

Voorst bij *Zutphen*.

DR. J. WTTEWAALL.

---

† † † Men vraagt, tegen 1°. Februarij aanstaande, in de Provincie *Utrecht*, een' bekwamen TUINMAN, liefst getrouwd, doch zonder Kinderen, onder voordeelige voorwaarden, die zich het *Warmoesieren* en de *Bloemerij* wèl verstaat, als ook het *Kweeken* en *Snoeijen* der *Vruchtboomen*, en om tevens het *Opzigt* te houden over eene kleine *Boerderij*. — Adres franco, onder de Letters C. M. bij de Boekhandelaren *J. G. VAN TERVEEN & ZOON*, te *Utrecht*.

Men vraagt met Mei aanstaande op een Buitengoed, onder *Arnhem*, eene bekwame KEUKENMEID, van de Protestantsche Godsdienst, ten minste twee jaren in hare tegenwoordige dienst gewoond hebbende. — Ter informatie adresseere men zich bij den Uitgever dezer Courant; onder letter Q.

Plantsoen.

In *Bouwer's Zathe* zijn, wegens noodige uitdunning van Bosschen en tijdsgebrek tot aller verpoting, ad *eenen Cent* per stuk verkrijgbaar: *een Millioen* 3- en 4-jarige GROVE DENNEN POTERS, met de Kluiten, gewassen in den Zuidhoek van de *Wildbaan*, achter den grooten Kamp, alwaar ze bezigtigd kunnen worden. — Bij noemenswaardige bestellingen *rabat*. — Voorts, mede bij partijen van [illegible] belang: EIKEN AKKERMAAL STEK, [illegible] kwaliteit tot billijke prijzen.

Adres *A. REINDERS*, te *Dieren*.

J. JACOBOWICZ,

van Rotterdam.

Hof-Bontwerker van H. M. de Koningin der Nederlanden,

Berigt hiermede, dat hij weder bijgekregen [illegible] een fraaij assortiment RUSSISCHE PELTERIJEN, bestaande onder anderen, voor Heeren: [illegible] POLONAISEN en JASSEN met [illegible] gevoerd en gegarneerd, HUISPELSEN, enz. Voor Dames: een zeer keurig model van VICTORIA-SCHAHLS, ECHARPES, platte BOAS, DOEKEN en FICHUS met different Bont gegarneerd, volgens de allerlaatste uit *Parijs* en *Londen* ontvange Modellen. — Verder is hij nog gesorteerd in alle mogelijke PELTERIJEN. Uitgepakt bij den Heer *ROBERT*, *Hôtel der Nederlanden*, tot 19den dezer.

NB. Ruilt niet en koopt geen Oude Pelterijen.

---

† † † *H. J. BROUWER* in de Bakkerstraat te *Arnhem*, heeft ontvangen eene lading beste Engelsche Gaillette HAARDKOLEN, Dito SMEEKOLEN. — Is tevens voorzien van RUHR KOLEN en GRUIS voor Smids-, Haard- en Kagchelgebruik.

Heeft mede opgedaan RAAP- en LIJNKOEKEN en LIJNMEEL, in verscheidene soorten. Een en ander tot billijke prijzen.

Schouwburg te Arnhem.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad.

De Nederduitsche Tooneellisten, onder de Directie [illegible] *J. W. VAN VELZEN*, zullen de eer hebben om te vertoonen, op Zaturdag den 18den December 1841:

N°. 5 van het abonnement:

UBALDO.

Beroemd Tooneelspel in 5 bedrijven, van A. VON KOTZEBUE.

(Nooit alhier vertoond)

na hetzelve:

DE KETELLAPPER VAN St. FLO[illegible]

Blijspel met Zang in één bedrijf.

Aanvang ten 6 ure.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Dec. 5 El 3 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; ge[illegible]

Prijs-Courant der Effecten.

DONDERGDAG, 16 DECEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Ko[illegible]
NEDERL., Werk. Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$51\frac{3}{16}$	$51\frac{1}{4}$	[illegible]
Dito Dito . . .	» 5	»	$99\frac{3}{8}$	$99\frac{13}{16}$	[illegible]
Uitgestelde Schuld . . .	»	»			
Kansbiljetten	f		$25\frac{1}{16}$		
Amortisatie-Syndicaat. à	$4\frac{1}{2}$	pCt.	$90\frac{7}{8}$		
Dito Dito .	» $3\frac{1}{2}$	»	$76\frac{5}{8}$		
Handelmaatschappij .	» $4\frac{1}{2}$	»	155	$155\frac{1}{2}$	15[illegible]
Nieuwe Dito . . .	» $4\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito 1837 .	» $4\frac{1}{2}$	»			[illegible]
Oostindische Leening	» 5	»	$97\frac{7}{16}$	$97\frac{1}{2}$	
Spoorweg Haarlem . . .	»				
Aand. Rijn-Spoorweg .	» $4\frac{1}{2}$	»			
FRANKR. Inschrijv. G. B.	» 3	»			
SPANJE. Leening *Ardoins*	» 5	»	$21\frac{15}{16}$	$22\frac{1}{8}$	
Dito onbep. stukk. .	» 5	»			
Passive	»				
Deferred	»				
Fransche Uitgestelde	»		$5\frac{5}{8}$		
PORTUGAL. Oblig. te Lond.	» 3	»			
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816.	» 5	»	$105\frac{5}{8}$		
Dito 1828, 1829 . .	» 5	»	$105\frac{5}{8}$		
Dito 1831, 1833 . . .	» 5	»			
Oblig. bij *Hope* . . .	» 4	»	87		
Oblig. te Londen . . .	» 5	»			
Dito te Hamburg. . . .	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certific. van dito. . .	» 6	»	$68\frac{3}{4}$		
POLEN. Aandeel. à fl 300	» f				
Dito à fl 500	» »				
OOSTENR. Aand. à fl. 100	» f				
Dito à fl 250	» »		339	340	
Metalliek	» 5	»	$105\frac{7}{8}$		
Dito	» $2\frac{1}{2}$	»	55		
BRAZILIË. Dito dito	» 5	»	$66\frac{1}{2}$		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdru[illegible]